

Úvod k metodice pro výpočet ekonomických dopadů kulturních organizací

Předkládaná metodika pro výpočet ekonomických dopadů kulturních organizací je založena na meziodvětvové (input-output) analýze a oficiálních statistikách Českého statistického úřadu.

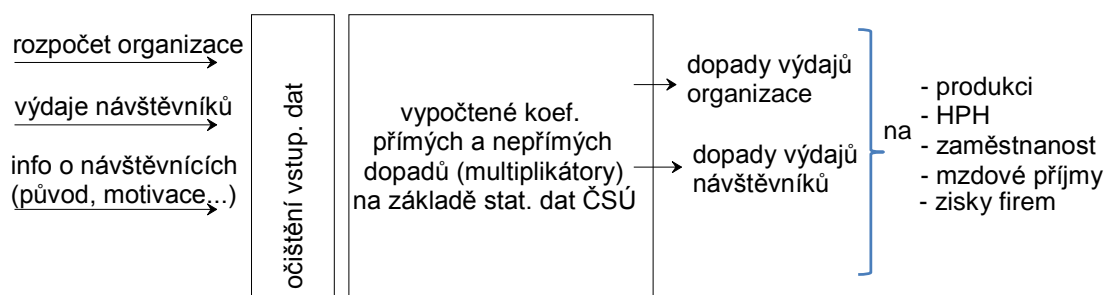
Ekonomické dopady generuje jakýkoli subjekt, tedy i jakákoli kulturní organizace, která dává peníze svým dodavatelům, zaměstnancům apod. Pokud však chceme zjistit, kolik prostředků přináší subjekt do regionu (tzv. „čisté přínosy“), musíme do vstupních dat zahrnout jen výdaje realizované ve sledovaném regionu, ale hrazené nemístními subjekty (např. zahraniční návštěvníci, evropské dotace):

- **Ekonomické dopady** sledují ekonomickou aktivitu vyplývající z každé utracené koruny v určité geografické oblasti bez ohledu na to, odkud tyto peníze přišly.
- **Ekonomické přínosy** zohledňují, odkud finance přišly a kde byly utraceny. Přínos vzniká pouze v případě, kdy vydané peníze znamenají takové zvýšení ekonomické aktivity v určité oblasti, k jakému by bez sledované akce/organizace nedošlo. Tato zvýšená aktivita je zpravidla výsledkem finanční „injekce“ plynoucí z jiné než sledované geografické oblasti (např. výdaje zahraničních návštěvníků, zahraniční dotace apod.). Ekonomické přínosy je tedy možné chápat jako podmnožinu ekonomických dopadů.

Metodika poskytuje určitý návod, jak vypočítat ekonomické dopady kulturní organizace a/nebo jejich návštěvníků včetně multiplikačních efektů, a to na následující ekonomické ukazatele:

- **produkce** (obrat) ekonomiky – tzn. celková ekonomická aktivita, tento ukazatel zahrnuje některé vstupy vícenásobně (u každého článku dodavatelského řetězce, kterým vstup projde).
- **hrubá přidaná hodnota** – tj. hodnota celkové produkce po odečtení mezispotřeby všech vstupů (zboží a služeb spotřebovaných v průběhu „výroby“). Na rozdíl od ukazatele produkce nezahrnuje ukazatel HPH některé vstupy vícenásobně, nýbrž jen jednou za celý ekonomický koloběh. Hrubá přidaná hodnota se rovná hrubému přidanému produktu (HDP) očištěnému o čisté daně.
- **zisky firem a podnikatelů** – tj. čistý provozní přebytek + smíšený důchod drobných podnikatelů, rozdílová položka mezi hrubou přidanou hodnotou, náhradami zaměstnancům a čistými daněmi z výroby a z dovozu.
- **zaměstnanost** – zachování či tvorba nových stálých (celoročních) pracovních míst.
- **náhrady zaměstnancům** – tzn. mzdové příjmy zaměstnanců včetně daní a zákonného pojištění placeného zaměstnavateli.

Obr. 1 Schéma procesu výpočtu ekonomických dopadů

Vstupní data mají dvě roviny (je možné počítat jen s jednou z nich):

- 1) Výdaje samotné kulturní organizace
- 2) Výdaje návštěvníků, které vynaložili v souvislosti s návštěvou dané organizace (+ informace o celkové návštěvnosti apod.)

Vždy je potřeba znát výši a strukturu výdajů, na které produkty (resp. do kterých odvětví) plynulo kolik peněz. Následně se každý výdaj znásobí vypočtenými koeficienty a multiplikátory pro daný produkt (odvětví) a vyjde nám přímý dopad na celkový dopad všech subjektů v dodavatelském řetězci daného produktu.

Příklad:

Návštěvník utratí 1140 Kč za ubytování, po očištění (zde odečtení DPH 14 %) získáme částku připravenou k meziodvětvové analýze: $1140 \text{ Kč} - \text{DPH} = 1000 \text{ Kč}$

Přímý dopad na produkci daného hotelu zjistíme tak, že se vynásobí vstupní částka koeficientem přímého dopadu produkce, který je vždy pro všechny produkty (odvětví) roven 1: $1\ 000 \text{ Kč} \times 1 = 1\ 000 \text{ Kč}$

Celkový dopad na produkci (obrat) hotelu a všech jeho dodavatelů a subdodavatelů vypočítáme tak, že se vynásobí vstupní částka multiplikátorem produkce vypočteným pro produkt „Ubytovací a stravovací služby“. Ten vychází (dle dat ČSÚ za rok 2007) 1,891: $1000 \text{ Kč} \times 1,891 = 1\ 891 \text{ Kč}$

Nepřímý dopad na produkci (produkce dodavatelského řetězce daného hotelu) je rozdíl mezi celkovým dopadem a přímým dopadem: $1\ 891 - 1\ 000 \text{ Kč} = 891 \text{ Kč}$

Podobně spočítáme přímé, celkové a nepřímé dopady na další ekonomické ukazatele jako je zaměstnanost, zisky firem apod. Stejně výpočty aplikujeme na další výdaje návštěvníků – např. výdaje na místní dopravu, na stravovací služby atd.

Pozn.: Multiplikační efekty (nepřímé dopady) je možné vypočítat jen pro celou republiku, nikoliv pro město a kraj, neboť údaje ČSÚ jsou dostupné jen za celou republiku.

Výpočet aktuálních multiplikátorů a koeficientů z input-output modelu ČSÚ je popsán v metodice. Vzhledem k tomu, že pro běžné uživatele z řad kulturních organizací je výpočet poměrně náročný, **připravujeme online aplikaci, která bude mít všechny potřebné koeficienty a multiplikátory zabudované a bude počítat ekonomické dopady po zadání vstupních dat zdarma online.**